

Problematika faktoringa prvi put je regulisana posebnim zakonom koji se primenjuje od 24. jula 2013. godine (Zakon o faktoringu, „Sl. glasnik RS“, br. 62/2013). Donošenjem Zakona o faktoringu jasno se definišu uslovi i načini obavljanja tih poslova, pruža odgovarajuća pravna sigurnost za domaće i strane investitore.

Faktoring je finansijska usluga kupoprodaje postojećeg nedospelog ili budućeg kratkoročnog novčanog potraživanja, nastalog po osnovu ugovora o prodaji robe ili pružanja usluga u zemlji i inostranstvu. Faktoring je finansijska transakcija kojom se prodaje potraživanje (koje jedna firma ima prema drugoj) trećem licu (koje se naziva faktor) na popust u zamenu za neposredan novac kojim će finansirati nastavak posla. Firma prodaje svoje fakture sa popustom u odnosu na njihovu nominalnu vrednost, kada računa da će biti bolje da trenutno koristi sredstva i time učvrsti svoj rast i razvoj nego da čeka trenutak naplate koji je ponekad i neizvestan.

Učesnici u faktoringu su: ustupilac, faktor i dužnik.

Ustupilac prodaje faktoru svoje potraživanje od dužnika, nastalo po osnovu ugovora o prodaji robe ili pružanja usluga. Ustupilac može biti banka, privredno društvo i preduzetnik sa sedištem u Republici Srbiji, odnosno ta lica sa sedištem u inostranstvu, registrovana u skladu sa domicilnim propisima;

Faktor kupuje potraživanje od ustupioca i faktor može biti banka, privredno društvo organizovano kao akcionarsko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću, sa sedištem u Republici, koje ima odobrenje ministarstva nadležnog za poslove finansija za obavljanje poslova faktoringa ili strana banka i strano privredno društvo – isključivo u međunarodnom faktoringu.

Dužnik je banka, privredno društvo i preduzetnik sa sedištem u Republici, odnosno ta lica sa sedištem u inostranstvu, registrovana u skladu sa domicilnim propisima.

Predmet faktoringa može biti svako postojeće nedospelo ili buduće, celo ili delimično, kratkoročno novčano potraživanje koje je nastalo po osnovu ugovora o prodaji robe ili pružanja usluga, zaključenog između pravnih lica i preduzetnika, kao i sa korisnikom sredstava budžeta Republike Srbije, budžeta autonomne pokrajine ili budžeta jedinica lokalne samouprave i korisnikom sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje. Buduće potraživanje može biti predmet faktoringa samo ako je odredivo i ako ugovor o faktoringu sadrži podatak o tome ko će biti dužnik takvog potraživanja.

Faktoring može biti domaći i međunarodni, a prema obavezi preuzimanja rizika naplate potraživanja, može biti faktoring bez regresa i faktoring sa regresom. Domaći faktoring je faktoring čiji je predmet prodaja potraživanja nastalog prodajom robe ili pružanjem usluga između domaćih lica na unutrašnjem tržištu.

Međunarodni faktoring je faktoring čiji je predmet prodaja potraživanja nastalog u spoljnotrgovinskom prometu robe, odnosno usluga. Međunarodni faktoring se obavlja u jednofaktorskom sistemu, kad u faktoringu učestvuje samo jedan faktor ili u dvofaktorskom sistemu, kad u faktoringu učestvuju faktor sa sedištem u Republici i faktor sa sedištem u inostranstvu.

Faktoring bez regresa podrazumeva da je faktor preuzeo rizik naplate potraživanja na sebe. Rizik naplate potraživanja obuhvata rizik nesposobnosti plaćanja od strane dužnika.

Faktoring sa regresom podrazumeva da ustupilac odgovara faktoru za naplativost potraživanja – na dan dospelosti potraživanja. Kad je ugovoren faktoring sa regresom, faktor ima pravo da zahteva namirenje od dužnika, ustupioca ili od obojice u isto vreme, u granicama odgovornosti dužnika i ustupioca, ako nije drugačije ugovoreno.

Obrnuti faktoring je posebna vrsta faktoringa koji se ugovara između faktora i dužnika iz ugovora o prodaji robe ili pružanja usluga u zemlji i inostranstvu, na osnovu koga faktor, preuzimanjem faktura od dužnika, preuzima njegovu obavezu plaćanja prema poveriocima, a ima pravo naplate od dužnika u roku iz ugovora o prodaji robe ili pružanja usluga u zemlji i inostranstvu.

Privredno društvo (faktoring društvo) osnovano u Republici radi obavljanja faktoringa može da obavlja poslove faktoringa ako ima najmanje 40.000.000,00 dinara novčanog kapitala i koje ima odobrenje za obavljanje posla faktoringa izdato od ministarstva nadležnog za poslove finansija. Faktoring društvo može obavljati samo posao faktoringa i sa faktoringom srodne ili povezane poslove.

Zahtev za izdavanje odobrenja

Zahtev za izdavanje odobrenja za obavljanje posla faktoringa Ministarstvu podnosi osnivač faktoring društva ili lice koje on ovlasti.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana podnosi se:

- 1) osnivački akt faktoring društva;
- 2) podaci o osnivačima faktoring društva i to:
 - (1) za osnivače fizička lica – overena kopija lične karte ili očitana biometrijska lična karta za državljane Republike, odnosno overena kopija pasoša za strane državljane, kao i uverenje nadležnog organa, ne starije od šest meseci od dana podnošenja zahteva, da osnivač nije osuđen pravosnažnom presudom na kaznu zatvora dužu od šest meseci, da se protiv njega ne vodi krivični postupak i da mu nije izrečena mera bezbednosti zabrane vršenja poziva, delatnosti ili dužnosti;
 - (2) za osnivače pravna lica – overena kopija rešenja ili drugog akta o upisu osnivača u registar organa koji je prema propisima zemlje sedišta osnivača nadležan za vođenje registra privrednih subjekata, odnosno pravnih lica, ne starije od šest meseci od dana podnošenja zahteva;
- 3) overena izjava osnivača o iznosu njihovih udela/akcija u faktoring društvu;
- 4) podaci o odgovornom licu faktoring društva: overena kopija lične karte ili očitana biometrijska lična karta za državljane Republike, odnosno overena kopija pasoša za strane državljane, kao i uverenje nadležnog organa, ne starije od šest meseci od dana podnošenja zahteva, da odgovorno lice nije osuđeno pravosnažnom presudom na kaznu zatvora dužu od šest meseci, da se protiv njega ne vodi krivični postupak i da mu nije izrečena mera bezbednosti zabrane vršenja poziva, delatnosti ili dužnosti;
- 5) overena izjava osnivača da će osnovni novčani kapital biti uplaćen na račun kod poslovne

banke;

6) overena izjava osnivača o poreklu finansijskih sredstava.

Ministarstvo rešenjem odlučuje o zahtevu u roku od 15 dana od dana prijema urednog zahteva, ukoliko je podnosilac prethodno dostavio Ministarstvu dokaz o izvršenoj uplati osnovnog novčanog kapitala.

Osnivač privrednog društva ili lice koje on ovlasti dužan je da prijavu za upis faktoring društva u registar privrednih subjekata koju vodi Agencija za privredne registre podnese u roku od deset dana od dana dobijanja rešenja Ministarstva kojim se faktoring društvu izdaje odobrenje za obavljanje poslova faktoringa, kao i svaku promenu podataka.

Izvor: [Preduzetnički servis](#)